

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»

Факультет гуманітарної та економічної освіти

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

на засіданні Приймальної комісії
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний
університет»
Протокол № 4
від « 25 » березня 2021 р.

Голова Приймальної комісії

_____ Омельченко С.О.

М.П.

«РЕКОМЕНДОВАНО»

Вченою радою
Факультету гуманітарної та економічної
освіти
Протокол № 6
від « 10 » лютого 2021 р.

ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

для вступників на денну (заочну) форму навчання
ФАКУЛЬТЕТУ ГУМАНІТАРНОЇ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ОСВІТИ
для здобуття магістерського рівня вищої освіти
за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки

Укладачі програми:

Саяпіна С. А. – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки вищої школи ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»;

Сипченко О. М. – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки вищої школи ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет».

Пояснювальна записка

Програма орієнтована на підготовку вступного випробування з педагогіки на здобуття ступеня вищої освіти «магістр» із спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки, на основі ступенів «бакалавр», «спеціаліст», «магістр» за спорідненими спеціальностями і спеціалізаціями галузі знань 01 Освіта та неспорідненими спеціальностями.

Мета фахового вступного випробування: з'ясування рівня теоретичних знань і практичних навичок осіб, які виявили бажання навчатися за програмою магістра із спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки, а також виявлення схильності до ведення науково-дослідницької та пошуково-аналітичної роботи для визначення здатності вступників засвоювати відповідні фахові навчальні програми.

Зміст програми фахового вступного випробування відповідає змісту педагогічних дисциплін, що вивчаються у вищих навчальних закладах II-IV рівнів акредитації та охоплює в повному обсязі основні педагогічні категорії, поняття, терміни, факти. Пропонований варіант програми передбачає чітке структурування та розподіл навчального матеріалу за основними розділами: загальні основи педагогіки, теорія і методика навчання (дидактика), теорія і методика виховання, школознавство, історія педагогіки. Кожен із розділів поділено на теми. Виклад основних положень тем деталізовано, що полегшує абітурієнту пошук літературних джерел і орієнтирів для підготовки до тестової перевірки під час вступних випробувань.

Програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра.

1. ФОРМА ПРОВЕДЕННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Фахове вступне випробування з педагогіки проводиться у формі тестів, що розроблені і затверджені кафедрою педагогіки вищої школи. За характером відтворення навчального матеріалу всі тестові завдання поділяються на репродуктивні та конструктивні. Тести репродуктивного характеру складають основу першого рівня завдань і вимагають від абітурієнтів відтворення

засвоєних ними раніше знань. До другого рівня відносяться тестові завдання репродуктивно-конструктивного характеру і дають можливість вступнику продемонструвати обізнаність з менш відомими фактами, подіями, назвами, термінами. Тести конструктивного характеру передбачають розв'язання творчих завдань і складають основу третього рівня складності. Такі завдання вимагають від абітурієнта визначення найсуттєвішого, стрижневого, спільного, відмінного, що дає змогу виявити глибину і неординарність педагогічного мислення вступника.

У програмі вказано нові нормативні документи про освіту в Україні, міжнародні правові акти, твори педагогів, мислителів; названо авторів педагогічних теорій, концепцій, класифікацій, сучасних науково-педагогічних досліджень.

Укладені тести є перевіркою якості професійної підготовки випускників педагогічного вузу до роботи, готовність до активної участі та до пошуків ефективних методів організації освітнього процесу.

Фахове випробування з педагогіки покликане вирішити такі завдання:

1. Комплексно перевірити якість засвоєння курсу педагогіки та споріднених з нею наук.

2. Виявити здібності педагогічного мислення, творчого підходу до проблем освіти в Україні.

3. Перевірити рівень оволодіння майбутніми викладачами педагогічною технологією, основами професійної майстерності.

4. Виявити теоретичні знання категорій і понять педагогічної роботи, розуміння сутності педагогічних явищ і процесів.

5. Оцінити розуміння специфічних особливостей професії педагога, основних напрямів її розвитку.

6. Оцінити знання основ наукового дослідження педагогічних явищ і процесів.

2. СТРУКТУРА ТА ЗРАЗОК ТЕСТІВ

Кожний варіант містить тести і завдання, що передбачають перехід від репродуктивного до творчого відтворення.

Розв'язуючи педагогічні задачі, які безпосередньо спрямовані на формування гностичних, проєктувальних, конструктивних, комунікативних і організаторських умінь. Вступники аналізують, моделюють, конструюють, регулюють та організують як свою діяльність, так і поведінку вихованців. Кожне завдання має професійну спрямованість, вирішення якого потребує від здобувачів інтегрованого застосування знань окремих тем і розділів науки. Їх розв'язання пов'язане з використанням різних прийомів логічного мислення.

Сформульовані в тестах завдання спрямовані на розкриття у максимально короткий термін і в компактній формі основних питань педагогічної науки. У варіантах використано здебільшого тести закритої форми, тобто це завдання з двома, трьома й більшою кількістю відповідей: вірний, невірний або найбільш правильний (у педагогіці зустрічаються ситуації, у яких є декілька правильних відповідей, але правильних у різному значенні).

Структура та зразок білету

Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»
Факультет гуманітарної та економічної освіти

БІЛЕТ № 1

ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

для здобуття рівня

магістр

за спеціальністю

011 Освітні, педагогічні науки

(код та назва спеціальності)

1. Який з творів належить Я. А. Коменському?
А. «Велика дидактика» 2 б.
В. «Лінгард і Гертруда»
С. «Думки про виховання»
2. Рушійними силами процесу навчання є:
А. Система освіти 2 б.
В. Суперечності між реальним і необхідним рівнем знань учня
С. Урахування індивідуальних особливостей учня
3. Зміст навчального предмета, представлений тематично, визначає:
А. Навчальний план 2 б.
В. Навчальна програма
С. Підручник
4. В якій групі названо основні методи науково-педагогічних досліджень? 2 б.
А. Аналіз, синтез, дедукція, експеримент, соціометричні вимірювання
В. Бесіди, лабораторні методи, вправи, вивчення документації, аналіз, синтез
С. Спостереження, бесіди, вивчення документації, результати дитячої творчості, експеримент, анкетування, математичні методи
5. Що таке народна педагогіка? 2 б.
А. Наука про розвиток освіти, навчання і виховання підростаючого покоління з найдавніших часів до сучасності.
В. Сума знань і умінь, досвід народу у галузі виховання підростаючого покоління.
С. Наука про виховання, освіту і навчання, як розвивається відповідно суспільно-економічних потреб суспільства.
6. Принцип гуманізації національного виховання – це:
А. Національна спрямованість виховання; оволодіння духовними багатствами свого народу; шанобливе ставлення до національних надбань всіх народів, що населяють Україну. 2 б.
В. Врахування багатогранності й цілісності особистості дитини, специфіки її анатомо-фізіологічного і психічного розвитку, національних та регіональних особливостей.
С. Усунення авторитарного стилю виховання; визнання права особистості на свободу, розвиток здібностей і вияв індивідуальності.
7. Принцип демократизації національного виховання – це: 2 б.
А. Усунення авторитарного стилю виховання; визнання права особистості на свободу, розвиток здібностей і вияв індивідуальності.
В. Органічний зв'язок з історією народу, його мовою, культурними традиціями, ремеслами і промислами, забезпечення єдності поколінь.
С. Національна спрямованість виховання; оволодіння духовними багатствами свого народу; шанобливе ставлення до національних надбань всіх народів, що населяють Україну.
8. Принцип природовідповідності національного виховання – це: 2 б.

- А. Органічний зв'язок з історією народу, його мовою, культурними традиціями, ремеслами і промислами, забезпечення єдності поколінь.
 В. Врахування багатогранності й цілісності особистості дитини, специфіки її анатомо-фізіологічного і психічного розвитку, національних та регіональних особливостей.
 С. Усунення авторитарного стилю виховання; визнання права особистості на свободу, розвиток здібностей і вияв індивідуальності.
9. Яка схема правильно відображає взаємозв'язок педагогіки та окремої методики? 2 б.
- А. Педагогіка – окрема методика – дидактика
 В. Дидактика – педагогіка – окрема методика
 С. Педагогіка – дидактика – окрема методика
10. Що лежить в основі проблемного навчання? 2 б.
- А. Корекція знань
 В. Підказка методів добування фактів
 С. Активізація творчої самостійності учнів
11. Який аспект умінь був не обов'язковий у лицарському вихованні в епоху середньовіччя? 2 б.
- А. Грати у шахи
 В. Володіти зброєю
 С. Читати і писати
12. Образний, динамічний, емоційний виклад інформації про явища і події є методом: 2 б.
- А. Бесіда
 В. Розповідь
 С. Лекція
13. Які є методи формування свідомості особистості? 2 б.
- А. Переконавання, диспут, бесіда, лекція, приклад
 В. Педагогічна вимога, громадська думка, привчання, вправлення, доручення, створення виховуючих ситуацій
 С. Докір, зауваження, догана, похвала, подяка
14. Установіть відповідність структурних елементів уроку до типу урока: 2 б.
- Застосування знань, умінь і навичок:
 А. Сприймання й усвідомлення учнями фактичного матеріалу, осмислення зв'язків і залежностей між елементами вивченого; узагальнення та систематизація знань.
 В. Вивчення нового матеріалу (вступні, мотиваційні та пізнавальні вправи); первинне застосування нових знань (пробні вправи); самостійне застосування знань у стандартних умовах (вправи за зразком); творче перенесення знань у нові ситуації (творчі вправи).
 С. Осмислення змісту, послідовності застосування способів виконання дій, самостійне виконання учнями завдань під контролем учителя; звіт учнів про роботу, теоретичне обґрунтування результатів.
15. Установіть відповідність структурних елементів уроку до типу урока: 2 б.
- Засвоєння нових знань:
 А. Осмислення змісту, послідовності застосування способів виконання дій, самостійне виконання учнями завдань під контролем учителя; звіт учнів про роботу, теоретичне обґрунтування результатів.
 В. Перевірка знання учнями фактичного матеріалу й основних понять; перевірка глибини осмислення учнями знань і ступеня їх узагальнення; застосування учнями знань у стандартних і змінених умовах; перевірка, аналіз і оцінювання робіт.
 С. Відтворення та узагальнення понять; систематизація основних теоретичних положень і відповідних ідей науки.
16. Установіть відповідність структурних елементів уроку до типу урока: 2 б.

Формування умінь і навичок:

- А. Сприймання й усвідомлення учнями фактичного матеріалу, осмислення зв'язків і залежностей між елементами вивченого; узагальнення та систематизація знань.
- В. Перевірка знання учнями фактичного матеріалу й основних понять; перевірка глибини осмислення учнями знань і ступеня їх узагальнення; застосування учнями знань у стандартних і змінених умовах; перевірка, аналіз і оцінювання робіт.
- С. Відтворення та узагальнення понять; систематизація основних теоретичних положень і відповідних ідей науки.
17. Коли і де зародилася класно-урочна система навчання? 2 б.
А. У братських школах України та Білорусії у к. XVI – на поч. XVII ст.
В. У чеських братських школах (теоретик Я. А. Коменський)
С. У гімназіях у XIX ст.
18. Виберіть ті факультети, на яких вчилися студенти університетів середньовіччя? 2 б.
А. Богословський
В. Артистичний
С. Медичний
19. Перелік навчальних предметів, їх розподіл за роками навчання, тижневу кількість годин визначає: 2 б.
А. Навчальна програма
В. Підручник
С. Навчальний план
20. Яка головна мета національного виховання? 2 б.
А. Всебічний гармонійний розвиток дітей.
В. Формування особистісних рис громадянина України, які включають у себе національну самосвідомість, розвинену духовність, моральну, художньо-естетичну, правову, трудову, фізичну, екологічну культуру.
С. Розвиток індивідуальних здібностей і таланту молоді, забезпечення умов їх самореалізації.
21. Методами стимулювання і корекції поведінки дітей є: 4 б.
А. Бесіда, лекція, диспут, конференція, приклад
В. Вправи, привчання, доручення, вимога
С. Заохочення, покарання, змагання
22. Установіть відповідність педагогічного твору з автором: 4 б.
М. Монтессорі:
А. «Велика дидактика»
В. «Метод наукової педагогіки»
С. «Людина як предмет виховання»
23. Установіть відповідність педагогічного твору з автором: Ж. Ж. Руссо: 4 б.
А. «Еміль, або Про виховання»
В. «Велика дидактика»
С. «Метод наукової педагогіки»
24. Установіть відповідність мети виховної діяльності до напряму виховання - **Розумове виховання**: 4 б.
А. Формування системи поглядів і уявлень, норм, оцінок, якостей особистості на основі загальнолюдських та національних духовних цінностей.
В. Формування правової свідомості та навичок і звичок правильної поведінки школярів.
С. Створення умов для збереження здоров'я дитини, отримання знань про особливості організму, розвиток рухових навичок і вмінь.
25. Установіть відповідність мети виховної діяльності до напряму виховання - **Фізичне виховання**: 4 б.

А. Формування правової свідомості та навичок і звичок правильної поведінки школярів.

В. Створення умов для збереження здоров'я дитини, отримання знань про особливості організму, розвиток рухових навичок і вмінь.

С. Формування здібності сприймати і перетворювати дійсність за законами краси.

Разом 60 балів

Таблиця переведення у 200 бальну систему

10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
100	102	104	106	108	110	112	114	116	118	120	122	124	126	128	130	132
27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43
134	136	138	140	142	144	146	148	150	152	154	156	158	160	162	164	166
44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
168	170	172	174	176	178	180	182	184	186	188	190	192	194	196	198	200

Голова атестаційної комісії

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Голова приймальної комісії

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Критерії оцінювання

Фахове випробування (200 балів).

Кількість тестових питань у білетах – 25, з них 20 питань оцінюються по 2 бали за кожне та 5 питань по 4 бали за кожне (тобто всього 60 балів).

Мінімальна кількість балів – 10 балів.

Переведення в 200 бальну систему здійснюється наступним чином:

<i>Бали отримані на випробуванні</i>	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
<i>Бал, що вноситься до відомості</i>	100	102	104	106	108	110	112	114	116	118	120	122	124	126	128	130	132
<i>Бали отримані на випробуванні</i>	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43
<i>Бал, що вноситься до відомості</i>	134	136	138	140	142	144	146	148	150	152	154	156	158	160	162	164	166
<i>Бали отримані на випробуванні</i>	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
<i>Бал, що вноситься до відомості</i>	168	170	172	174	176	178	180	182	184	186	188	190	192	194	196	198	200

Перелік тем для підготовки до випробування

1. Загальні основи педагогіки
2. Теорія і методика навчання (дидактика)
3. Теорія і методика виховання
4. Наукові основи менеджменту освіти
5. Історія педагогіки (вітчизняна, зарубіжна)

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Андрущенко В., Бондар В. Модернізація педагогічної освіти відповідно до викликів ХХІ століття. Вища освіта України. 2009. №3. С. 90–96.
2. Барбашова І. А. Загальні основи педагогіки: навч. посіб. Бердянськ: Вид-во О. В. Ткачук, 2009. С. 197.
3. Барбашова І. А. Дидактика: навч. посіб. Бердянськ: Вид-во О. В. Ткачук, 2009. С. 232.
4. Бех І. Д. Вихованець у віри олюднення. Рівне: РДГУ, 2008. С. 94.
5. Волкова Н. П. Педагогіка: навч. посіб., 2-ге вид., перероб. К.: Академвидав, 2007. С. 616.
6. Гончаренко С. У. Методика навчання і наукових досліджень у вищій школі. К.: Вища школа, 2003. С. 323.
7. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; гол. ред. В.Г. Кремень. К.: Юрінком Інтер, 2008. С. 1040.
8. Зайченко І. В. Педагогіка: навч. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закладів. К.: «Освіта України», «КНТ», 2008. С. 528.
9. Зайченко І.В. Історія педагогіки. У двох книгах. Книга І. Історія зарубіжної педагогіки: навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. К.: Видавничий дім «Слово», 2010. С. 624.
10. Зайченко І.В. Історія педагогіки. У двох книгах. Книга ІІ. Школа, освіта і педагогічна думка в Україні: навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. К.: Видавничий дім «Слово», 2010. С. 1032.
11. Карпенчук С. Г. Теорія і методика виховання: навч. посіб. для вузів, 2-е вид., доп. і перероб. Київ: Вища школа, 2005. С. 342.
12. Кузьминський А. І., Омеляненко В. Л. Педагогіка: підруч. К.: Знання-Прес, 2003. С. 418.
13. Кузьминський А. І., Омеляненко В. Л. Педагогіка: хрестоматія К.: Знання-Прес, 2003. С. 700.
14. Кузьминський А. І., Омеляненко В. Л., Вовк Л. П. Педагогіка: завдання і ситуації: практикум. К. : Знання-Прес, 2003. С. 429.
15. Левківський М. В. Історія педагогіки: навч. метод. посіб. Вид. 4-те., навч. пос. К.: Центр учбової літератури, 2011. С. 190.
16. Лозова В. І., Троцько Г. В. Теоретичні основи виховання і навчання: навч. посіб. для пед. навч. закладів, 2-е вид., випр. і доп. Харків: Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.С. Сковороди; «ОВС», 2002. С. 400.
17. Мазоха Д. С., Опанасенко Н. І. Педагогіка: навч. посіб. К.: Центр навчальної літератури, 2005. С. 232.
18. Максимюк С. П. Педагогіка: навч. посіб. К.: Кондор, 2005. С. 667.
19. Малафійк І. В. Дидактика новітньої школи: навч. посіб. К.: Видав. Дім «Слово», 2014. С. 632.
20. Мельничук С. Г. Педагогіка. Теорія виховання: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів. К.: Слово, 2012. С. 285.
21. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл., 5-е вид., доповнене і перероб. Київ, 2007. С. 656.
22. Омеляненко В. Л., Кузьмінський А. І. Теорія і методика виховання: навч. посіб. К.: Знання, 2008. С. 415.
23. Пальчевський С. С. Педагогіка: навч. посіб. К.: Каравела, 2007. С. 576.

24. Пономарьова Г. Ф. Порівняльна педагогіка: навч. посіб. [для вищ. навч.закл.]. Х.: Ексклюзив, 2014. С. 424.
25. Рацул А. Б., Довга Т. Я. Педагогіка: інформативний виклад : навч. посіб. К.: Слово, 2016. С. 344.
26. Сірополко С. Історія освіти в Україні. К.: Афіша, 2001. С. 664.
27. Сухомлинський В. О. Серце віддаю дітям. К., 1976–1977. Т.3. С. 7–279.
28. Українська козацька педагогіка. Концепція. URL: <http://budzakkozak.webstolica.ru/kozacka-pedagogka/dokumenti-mnsterstva-nauki-osvti-schodo/ukranska-kozacka-pedagogka-koncepcja/>
29. Українська педагогіка в персоналіях: навч. посіб. / за ред. О. В. Сухомлинської. К.: Либідь, 2005. Т. 1. С. 624.
30. Українська педагогіка в персоналіях: навч. посіб. / за ред. О.В.Сухомлинської. К.: Либідь, 2005. Т. 2. С. 552.
31. Фіцула М. М. Педагогіка: навч. посіб. для студ. вищ. пед закл освіти. К.: «Академія», 2002. С. 529.
32. Чепіль М. М. Порівняльна педагогіка: навч. посіб. [для вищ. навч. закл.]. К.: Академвидав, 2014. С. 215.
33. Якса Н. В. Основи педагогічних знань: навч. посіб. К.: Знання, 2007. С. 358.